

Matjordplan

Hovholt reguleringsplan

Revisjonshistorikk

Rev:	Dato:	Beskrivelse av endringen	Utarbeidet av	Kontrollert av
A01	10.03.2022	Oppdatert plankart og mindre justeringer	NOSIEL	NOBJHR
A00	01.11.2021	Første revisjon	NOBJHR	NOGUSA

Prosjekt: Hovholt regulering
Prosjektnummer: 10222584
Kunde: Hovholt gård
Rev: A01
Dato: 10.03.2022
Opprettet av: Bjørn Isak Håkonsen
Kontrollert av: Gunnar Albert Sandvik
Dokumentreferanse \\nporfs002\oppdrag\32613\10222584_hovholt_regulering\000\06 dokumenter\matjordplan\10222584_rim_r01_a00_matjordplan.docx

Innholdsfortegnelse

Revisjonshistorikk	2
1. Innledning.....	4
1.1 Bakgrunn.....	4
1.2 Hensikten med planen	4
2. Forutsetninger	5
2.1 Reguleringsbestemmelser	5
2.2 Kompetanse	5
3 Beskrivelse av planområdet.....	5
4 Beskrivelse av matjord i planområdet	6
4.1 Dyrket mark.....	6
4.1.1 Jordkarakteristikk	7
4.2 Status planteskadegjørere	7
4.3 Aktuelle mottaksarealer for matjord	8
5 Alternativer for gjenbruk av jord	9
5.1 Utbedring av eksisterende jordbruksareal på samme eiendom	9
5.2 Utvidelse av jordbruksareal på samme eiendom	9
5.3 Nyetablering av jordbruksareal på annen eiendom	9
6 Midlertidige anleggsområder.....	9
7 Anbefaling: Håndtering og flytting av matjord generelt	9
8 Referanser	10

1. Innledning

1.1 Bakgrunn

Sweco Norge AS har på oppdrag fra Hovholt gård v/ Svein og Bodil Edin utarbeidet en matjordplan for planlagt utbygging ved Hovholt gård.

Formålet med planarbeidet er å legge til rette for tett/lav boligbebyggelse med tilhørende infrastruktur og leke- og uteoppholdsareal.

Figur 1: Forslag til reguleringsplankart

1.2 Hensikten med planen

Hensikten med denne planen er å vurdere jordressursene som ligger innenfor planområdet og mulighetene til å gjenbruke disse til jordbruksformål der det er hensiktsmessig.

Dette inkluderer vurderinger av hvordan matjord skal ivaretas, lagres og istandsettes for å begrense tap av jordbruksareal og produksjonspotensial som følge av planlagt tiltak.

Matjordplanen skal sikre at matjord som berøres permanent av det planlagte tiltaket sikres en etterbruk som ivaretar matjorda som ressurs til jordbruksproduksjon på eiendommen. Planen sikter mot å forbedre dyrka mark som berøres av planlagt tiltak ved å øke matjordlaget på et egnet areal på samme eiendom som planlagt tiltak.

2. Forutsetninger

2.1 Reguleringsbestemmelser

Fra Vestfold og Telemark Fylkeskommunes veileder om matjordplaner:

«I reguleringsplan jf. pbl § 12-1 som tillater formålsendring eller omdisponering av dyrka eller dyrkbar jord, skal det kreves matjordplan. Den skal sikre at matjordlaget brukes til matproduksjon på oppfyllingsområder for ny dyrka jord eller forbedring av dyrka eller dyrkbar jord.»

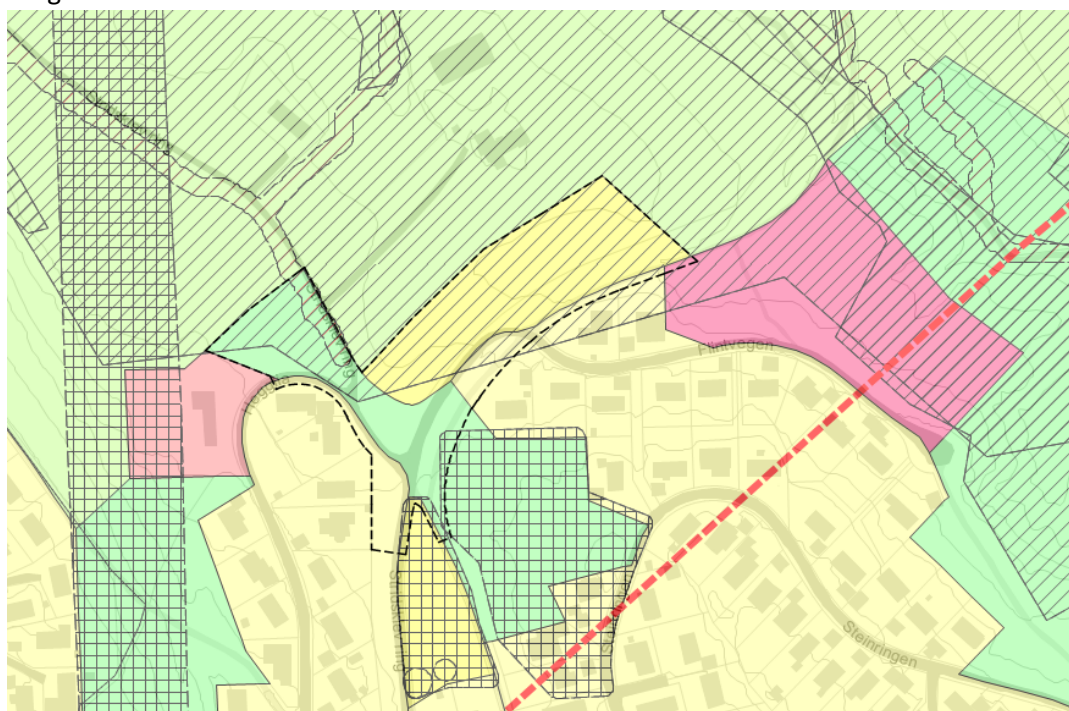
2.2 Kompetanse

I veilederen for matjordplanen står det at tiltakshaver må benytte seg av jordfaglig/agronomisk fagkompetanse i forbindelse med utarbeidelse av matjordplanen. I dette delkapitlet beskrives det kort fagkompetansen.

I utarbeidelsen av denne matjordplanen har Sweco Norge AS tatt i bruk to miljørådgivere med relevant fagkompetanse og arbeidserfaring. Deres utdannelsesbakgrunn er innen fagdisiplinene, naturforvaltning, økologi og kjemi. De har flere års relevant arbeidserfaring innenfor å kartlegge grunnforhold, samt erfaring fra forskningsarbeid innen miljøforvaltning. Ved å ha arbeidet med tidligere matjordplaner og arbeidserfaring innen forurensningskartlegging, miljørisikovurderinger, ansees disse som kompetente til å utarbeide en matjordplan.

3 Beskrivelse av planområdet

Planområdet ligger i Porsgrunn kommune og inkluderer deler av gnr./bnr. 52/1 og 52/20. Planen omhandler nyetablering av boliger. Plangrensener er vist med grå heltrukket linje i kartutsnitt, Figur 2. Området som berøres er i kommuneplanens arealdel avsatt til fremtidig boligbebyggelse, LNFR, friområde og offentlig eller privat tjenesteyting. På reguleringsplan-nivå er planområdet i hovedsak uregulert.

Figur 2: Utsnitt av kommuneplanens arealdel og planens avgrensning slik den ligger i Grenlandskart (planområdet er markert med stipledd sort linje).

4 Beskrivelse av matjord i planområdet

Jordbruksarealene innenfor planområdet brukes per nå til grasdyrking. Området er del av et større sammenhengende dyrket areal som dekker både gnr/bnr. 52/20 og 52/3.

Oransje område i figur 3 under viser fulldyrka jordbruksarealer som blir permanent berørt av reguleringsplanen.

Tabell 1: Oppsummering av landbruksareal som berøres av tiltaket ifølge NIBIOs Kilden.

Arealtype	Arealbeslag (daa)
Fulldyrka jord	3,91
Overflatedyrka jord	0
Innmarksbeite	0
Totalt jordbruksareal	3,91
Dyrkbar jord	0

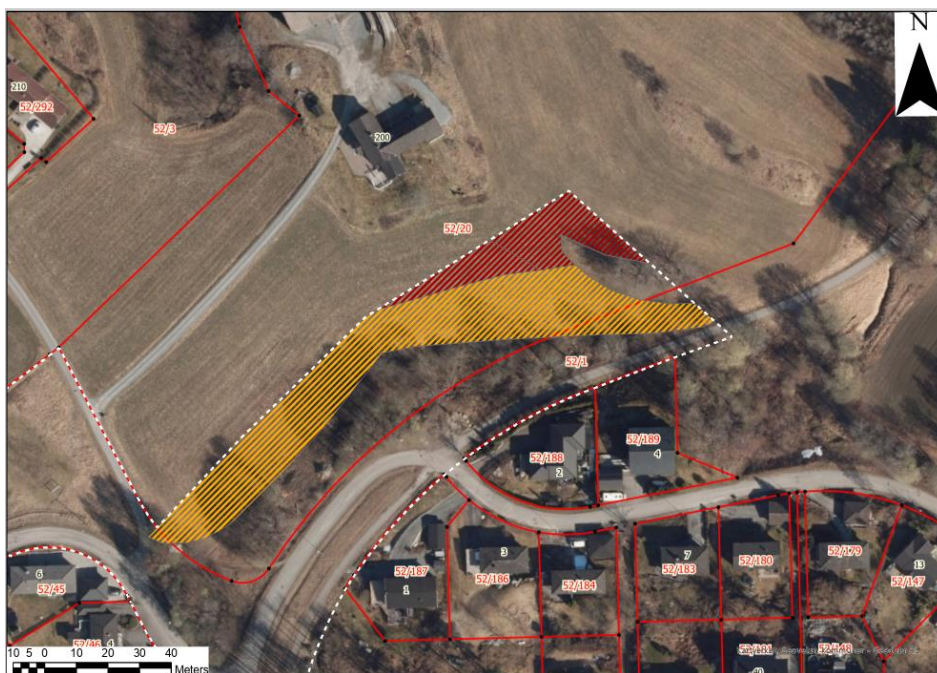
Det er oppgitt fra oppdragsgiver at det legges opp til gjenbruk av matjord på eiendommen, primært i form av utbedring av eksisterende dyrkingsarealer.

4.1 Dyrket mark

Området som er markert på kartet som dyrket mark tilhører to ulike gnr/bnr. (gnr/bnr 52/20 og 52/1). Arealet brukes i dag til grasproduksjon og er utleid.

Det er oppgitt av grunneier av 52/20 at arealet har tidligere vært brukt til korndyrking for ca. 20 år siden.

Det er oppgitt at grunn jord har vært problematisk for driften da det ble dyrket korn.

Figur 3: Oversiktskart som viser dyrket mark i bruk (gult og brunt) innenfor planområdet (se forklaring under).

4.1.1 Jordkarakteristikk

Arealet består av 3,04 daa jord i jordressursklasse 2, små begrensninger (gult areal) og 0,86 daa jord i jordressursklasse 1, små begrensninger (brunt areal), se oppsummering i tabellen under.

Tabell 2: Jorden er klassifisert av NIBIO. Kartleggingsår 1995.

	Jordressursklasse (gult areal)	Jordressursklasse (brunt areal)	Jordkvalitet
Klasse	Små begrensninger	Ingen begrensninger	Svært god jordkvalitet
Areal	3,04 daa	0,86 daa	3,91 daa
Karakteristikk	Jorda har grøftebehov, er periodevis tørkeutsatt eller krever litt større innsats grunnet flere mindre begrensninger. Jorda i denne klassen er mer innsatskrevende, men med de rette tiltakene er jordkvaliteten på linje med klasse 1.	Jorda er selvdrenert og relativt tørkesterk og krever ikke andre innsatsfaktorer enn gjødsling og kalking.	Lett-drevet areal, gir normalt sett gode og årvisse avlinger av kulturvekster tilpasset det lokale klimaet. Forutsettes at arealer med grøftebehov har fungerende grøftesystem og at områder som er noe tørkeutsatt blir kunstig vannet. Jordbruksareal i denne klassen har mindre enn 20 prosent helling.
Begrensninger	Jorda har dreneringsbehov	Jorda har flere mindre begrensninger	-
Andre egenskaper	Hellende. Ingen andre viktige egenskaper	Hellende. Ingen andre viktige egenskaper	Hellende. Ingen andre viktige egenskaper

4.2 Status planteskadegjørere

Det er forbudt å spre jord som inneholder visse skadegjørere. Generelt gjelder at jord ikke uten videre kan føres bort fra en eiendom uten at jordas status for planteskadegjørere og floghavre er avklart. Matloven stiller krav om at enhver skal utvise nødvendig aktsomhet, slik at det ikke oppstår fare for utvikling eller spredning av planteskadegjørere.

I utarbeidelse med matjordplan har det blitt undersøkt aktuelle skadegjørende sykdommer. For å undersøke om det er skadegjørende sykdommer i aktuell eiendom har det blitt tatt i bruk eksisterende kunnskap om jordkvalitet samt mulige planteskadegjørende. Eksisterende kunnskap er bruk av NIBIO sin kartdatabase, undersøkning av tidligere bruk av jorder, samt kontakt med Mattilsynet for å undersøke aktuelle registerer for planteskadegjørende.

Undersøkelse av skadegjørere:

- **Potetcystenematoder:** Området er ikke oppført i registeret for potetcystenematoder.
- **Floghavre:** Området er ikke oppført i registeret for floghavre
- **Andre skadegjørere:** Det er ikke kjent at det er andre skadegjørere på området.

Det er mål om å forflytte aktuell matjord innen eksisterende eiendom som er oppgitt.

Det vil videre være viktig med god rengjøring av maskiner og utstyr før og etter arbeid på dyrket areal, for å unngå spredning av planteskadegjørere. I delkapittel 4.3 beskrives videre det aktuelle mottaksareal.

4.3 Aktuelle mottaksarealer for matjord

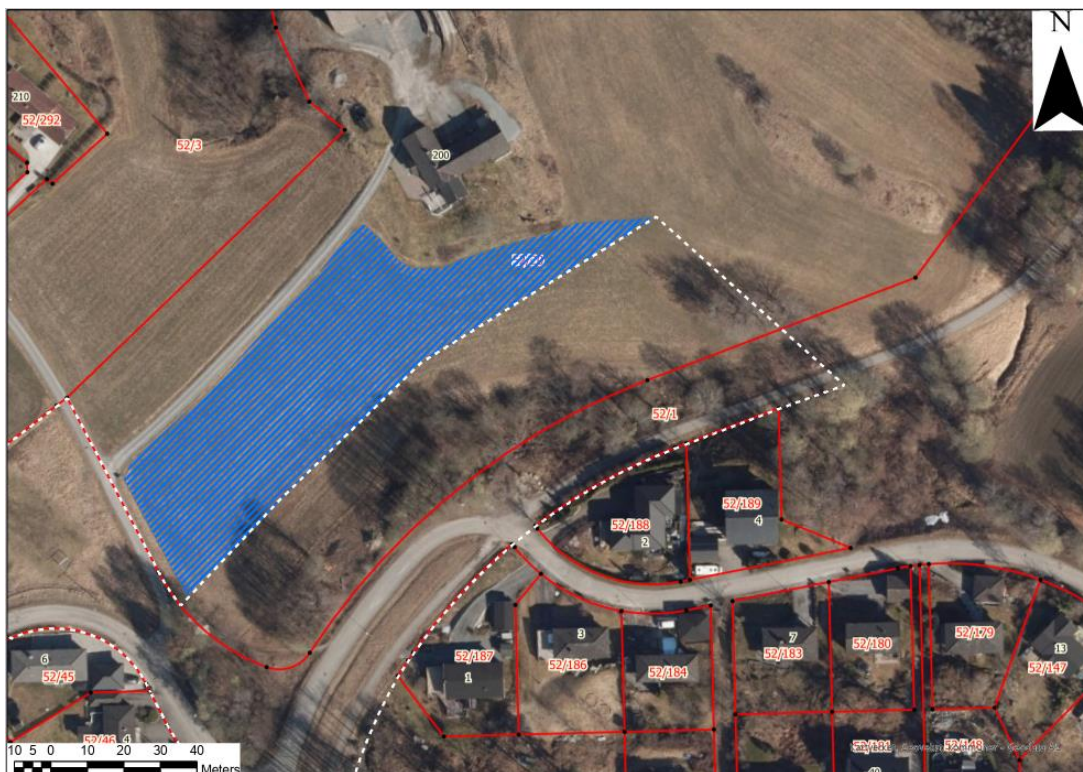
Det er opplyst fra oppdragsgiver at det er ønskelig at matjorden gjenbrukes på eiendommen. Det vil være behov for å gjenbruke mellom 782 m³ og 1173 m³ matjord fra A-sjiktet, mest sannsynlig nærmere 782 m³ da A-sjiktet er antatt tynt.

Massene er planlagt benyttet til å øke jordlaget i området som er markert med blå skravur i Figur 4. Dette sammenfaller med området som er planlagt benyttet til parsellhage og vil ha godt av tilførsel av ekstra jord.

Det er vurdert å benytte masser til å dekke over åkerøyer på eiendommen, men dette anbefales ikke da det er grunneiers erfaring at jord vil vaskes vekk fra disse arealene. Mottaksarealet er på ca. 4,46 daa, som vil gi en tilførsel på ca. 17,5 cm jord fra A-sjiktet når man antar at A-sjiktet på planområdet er på ca. 20 cm.

Det er ikke vurdert som aktuelt å utvide eksisterende jordbruksareal på eiendommen da det ikke er identifisert noen egnede arealer for nydyrking.

Etablering av nytt dyrkingsareal utenfor eiendommen er ikke vurdert som aktuelt da det per nå ikke er identifisert noen aktuelle mottaksarealer for massene.

Figur 4: Mottaksareal markert med blått.

Det kan forventes en avlingsøkning på mottaksarealet i tillegg til at det kan forventes at arealet vil være mer egnet til annen produksjon enn grasproduksjon etter gjennomført tiltak.

Se kapittel 7 for generelt om flytting av masser.

5 Alternativer for gjenbruk av jord

Massehåndteringen i prosjektet tar utgangspunkt i prinsipper om å begrense masseflyttingen, gjøre masseflyttingen så lokal som mulig og samtidig unngå bruk av offentlig veinett for massetransport i så stor grad som mulig. Matjord fjernet fra arealer som skal bygges ned permanent legges i midlertidige deponi/ranker før bruk i tråd med matjordplanen ved istandsetting av anleggsområdet.

5.1 Utbedring av eksisterende jordbruksareal på samme eiendom

Det vil være behov for å gjenbruke A-sjiktet (den mest verdifulle jorda for jordbruksformål) ved bruk av matjord til utbedring på samme eiendom. Dette vil kunne brukes til å utbedre eksisterende jordbruksareal på samme eiendom. A-sjiktet skal da bare flyttes og reetableres på toppsjiktet av eksisterende dyrket mark. Med samme eiendom menes samme gnr/bnr. Et unntak her vil være den delen av dyrka mark som ligger på 52/1 da dette arealet har vært drevet som en del av 52/20. Det vurderes som uproblematisk å bruke disse massene til utbedring på 52/20 i forhold til spredning av skadegjørere.

Dette alternativet vurderes som mest hensiktsmessig for det planlagte tiltaket da det er et ønske om å tilføre mer matjord på dyrkingsarealene til gnr/bnr 52/20 for å øke dybden på A-sjiktet.

5.2 Utvidelse av jordbruksareal på samme eiendom

Massene kan også brukes til å utvide eksisterende jordbruksareal på samme eiendom. Med samme eiendom menes primært samme gnr/bnr. En eventuell nydyrking er søkepliktig.

5.3 Nyetablering av jordbruksareal på annen eiendom

Det er ikke planlagt noen permanente massedeponier i reguleringsplanen som vil være egnet for nyetablering av jordbruksareal. En eventuell nyetablering av jordbruksareal på annen eiendom vil måtte finne sted på utsiden av reguleringsgrensen. Nyetablering av jordbruksareal må avklares med Mattilsynet i hvert enkelt tilfelle med tanke på risiko for spredning av skadegjørere. Tiltaket vil være søkepliktig.

6 Midlertidige anleggsområder

Det er ikke forventet midlertidige anleggsområdet utover plangrensen og arealene som permanent skal brukes som boligformål.

7 Anbefaling: Håndtering og flytting av matjord generelt

Matjordlaget vil trolig variere lokalt mellom 20-30 cm dybde. Matjordlaget (A-sjikt) må skaves av separat, og håndteres og mellomlagres separat fra undergrunnsjorden (B-sjikt) i ranker på inntil 3 meter ved eventuell mellomlagring.

Flytting av matjord bør fortrinnsvis skje under mest mulig gunstige forhold (tørre forhold eller frost) så ikke jorda kompakteres under flyttingen. Arbeidet må gjennomføres på en slik måte at det blir minst mulig komprimering av jorda. Det vurderes som fordelaktig å flytte massene direkte til mottaksarealet.

Jordmassene kan mellomlagres på planområdet. Rankene legges opp med gravemaskin på ei pute av f.eks. sand eller grus. Mellomlagring bør så langt som mulig unngås og ikke vare lengre enn 1 år.

Før utleggelse bør det gjøres en vurdering av jordmassenes egenskaper og innhold av organisk materiale (myrjord), slik at jordmasser med tilsvarende egenskaper håndteres mest mulig samlet. Massene legges ut med gravemaskin. Jordprøver må gjennomføres hvis matjord skal flyttes utenfor de oppgitte eiendoms grensene.

8 Referanser

Bioforsk. (2012). *Flytting av oppdyrket jordsmonn for reetablering av jordbruksarealer*. Vol. 7 Nr. 181

Norsk Landbruksrådgiving/NIBIO. Jordmasser – fra problem til ressurs. Praktisk og faglig veileder.

Vestfold og Telemark fylkeskommune. (2021). Veileder til matjordplan.

NIBIO:https://kilden.nibio.no/?topic=jordsmonn&lang=nb&X=7195706.12&Y=284337.75&zoom=0.050089679614182224&bgLayer=graatone_cache&layers=jm_dekning&layers_opacity=0.75

NIBIO: Nedlastede data jordsmonn (shape) fra <https://kart8.nibio.no/nedlasting/dashboard>